

GrønsagsNYT

Nr. 11 // 7. august 2019.

Trods kraftige byger mange steder i landet, er der mange steder stadig tørt, når man graver ned i jorden. Der er altså stadig behov for at have gang i vandingsmaskinerne på mange grønsagsmarker rundt om i landet.

Aktuelt.....	1
Økologi.....	2
Nyt om kemi.....	2
Tilskud.....	3
Nyt om kulturerne.....	3
Salat.....	3
Kål.....	4
Knold- og bladselleri.....	5
Løg.....	6
Gulerødder.....	7
Pastinak og persillerod.....	8
Nematoder.....	8
Rødbeder.....	10
Suktermajs.....	10
Asparges.....	11
Græskar og squash.....	11
Arrangementer.....	12
Resterende ferie.....	12

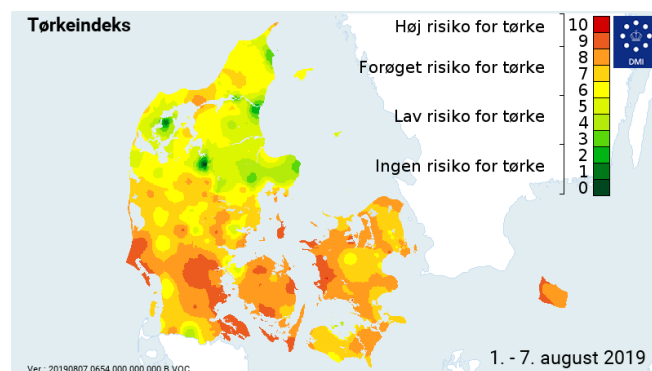
Aktuelt

Stadig tørt

Nogle steder i landet er der den sidste måneds tid kommet en masse vand. Men dette gælder ikke alle steder. Når bygerne kommer, bliver det lynhurtigt tørt igen, så det faktisk mange steder er lige så tørt nu som samme tid sidste år. Grib derfor spaden og se efter om der er vand nok, netop hvor du er.

Knoporme

Ser du knoporme liggende ovenpå din jord efter et kraftigt regnvejr, er det ikke usædvanligt i år. Der er blevet fanget rigtig mange agerugler i fælderne. Der er store regionale og lokale forskelle mellem forekomsterne af knoporm, - blev der vandet eller kom der en byge på netop det rigtige stadie i knopormens udvikling, vil man være gået fri. I

noget af det, der høstes nu, kan der findes partier med op mod 50 % gnav, men det er stadig ikke så slemt som sidste år.

Økologi

Fejl i nogle økologierklæringer

Økologierklæringer er eller er ved at blive sendt ud. Der er dog fejl angående sidste kontroldato hos nogle avlere. I så fald vedlæg sidste kontrolrapport som dokumentation til modtagere. Økologierklæringen forlanges især ved salg af foderafgrøder. Hvis der er en forkert status i rapporten (fx i din første-års omlægningsafgrøde høstet 12 mdr. efter omlægning), dokumenterer du den rigtige status i parti-dokumentationen. En god ide i det nævnte eksempel er at dokumentere høsttidspunktet ved et billede.

Økologisk arealtilskud og pleje af græsaftaler

Arbejdet med ansøgninger om Økologisk Arealtilskud og Pleje af græsaftaler er i fuld gang, og vi laver de ansøgninger vi har aftale på. Hvis du ikke har en aftale med os, men ønsker vores hjælp, så kontakt Paw eller Richard snarest. Fristen er flyttet til den 30. september. Har du nye arealer, der skal søges tilskud til, så skal arealerne også anmeldes til Jordbrugskontrol, selvom du har søgt om et nyt tilsagn med en omlægningsdato til dem.

Ny gødningsbekendtgørelse

Der er flere ændringer, der vedrører efterafgrøder. Anvendelse af reduktion af kvælstofkvote i stedet for etablering af pligtige efterafgrøder vil fremover være et alternativ til efterafgrøder, der bliver indberettet i forbindelse med opgørelsen af efterafgrødekravene den 10. september og skal anmeldes som sådan. Det vil derfor ikke længere være muligt at anvende reduceret kvælstofkvote som kompensation for manglende efterafgrøder, hvis ikke det er indberettet som reduceret N-kvote rettidigt, og vil så blive betragtet som en overtrædelse.

I den nye gødningsbekendtgørelse er der tilføjet en ny kategori af anden organisk gødning, der omfatter produkter såsom Øgro og fiskemel. Udnyttelsesprocenten er nu sat til 80%. For andre gødninger af anden organisk oprindelse (fx aminosol) beregnes nu den lovpligtige udnyttelsesprocent med en særlig formel på basis af C/N-forhold. Dokumentation for C/N-forhold skal findes på bedriften.

Se hele den nye gødningsbekendtgørelse 2019/2020 [her](#). Hvorefter de nye gødningsnormer også kan findes.

Nyt om kemi

Contans ny udløbsdato

Miljøstyrelsen har oplyst Contans (18-586) er blevet opdateret med en ny udløbsdato. Den nye udløbsdato er d. 31.01.2020.

Pirimor

I forbindelse med firmasammenlægninger/opkøb er Pirimor G blevet delt mellem Syngenta og Adama.

Adama får godkendelserne til alle de spiselige afgrøder/kulturer på friland og i væksthuse. Godkendelserne fortsætter under navnet Pirimor 500 WG (396-78). Pirimor 500 WG vil være på markedet til sæson 2020.

Pirimor G (1-168) har fået opbevarings- og anvendelsesforbud per 31.12.2020. Så der skal ikke købes mere, end det der med sikkerhed kan blive brugt op i 2020.

Tilskud

Tilskud til privat skovrejsning

Der kan søges om tilskud til privat skovrejsning frem til fredag d. 20. september 2019 kl. 23:59.

Ordningen har til formål at etablere nye skove, der forbedrer vandmiljøet og naturen ved en reduktion af kvælstof til søer, fjorde og/eller indre farvande, på privatejede landbrugsarealer. Indsatsen baseres på frivillig medvirken fra lodsejere.

Tilsagn om tilskud gives kun til private ejere af landbrugsjord. En privat ejer kan være en person, et selskab, en fond, en forening eller lignende.

Læs mere [her](#) og/eller kontakt Mona Christensen fra HortiAdvice tlf. 8740 5478.

Nyt om kulturerne

Salat

Salatbladlus

Efter en rolig sommer er der nu kommet ret godt gang i salatbladlusene, der i større stil er indvandret til sommerværten salat fra vinterværten Ribes.

Med hensyn til behandling henvises til GrønsagsNyt nr. 9. Rettidigt omhu for at finde bladlusene og sætte behandling i gang er i år endnu mere aktuelt, da de konventionelle salater ikke længere udvikles fra insektbejdsede frø.

Salatskimmel

Der ses flere steder udbrud af salatskimmel, men så vidt vides kun i ikke fuldt resistente (Bl 16-35EU) sorter.

Smittetrykket forventes at stige fremadrettet, da der gradvis vil blive mere udtalt nattedug til op på formiddagen efterhånden som dagene aftager. Specielt i ikke fuldt resistente sorter bør der derfor forebygges med fx [Aliette 80 WG](#) og [Proplant](#). Hvis der er opstået salatskimmel i produktionen, bør der slås over på mere specifikke salatskimmelmidler som [Revus](#) og [Cabrio Duo](#).

Ny bremia smitterace Bl: 36EU officielt udpeget og navngivet

The International Bremia Evaluation Board Europe (IBEB-EU) har nu vedtaget at ophæve en tidligere fundet lokal race til en official race med navnet Bl: 36EU.

Bl: 36EU findes allerede over store dele af Europa, bl.a. i Frankrig, Tyskland, Holland, Italien, Østrig, Schweiz og Skandinavien. Denne race beskrives som en mere virulent udgave af Bl: 34EU.

IBEB-EU understreger, at der pga. lokalt opståede racer konstant vil være en risiko for at få brudt de kendte resistenser og at såkaldt fuld resistens (Bl: 16-36EU) derfor ikke er en fuld garanti mod udbrud af Bremia salatskimmel. Kilde: Pressemeddelelse fra The International Bremia Evaluation Board Europe (IBEB-EU)

Kål

Kålmøl

Flere producenter oplever i disse dage en opblussen af kålmølangrebene. Det skyldes formentlig en kombination af ny indflyvning af møl syd og øst fra og at der er kommet møl ud af pupperne fra de sidste angreb. Der er derfor igen grund til at behandle mod larverne med [Steward 30 WG](#) (evt. + [Movento SC 100](#)) i konventionel produktion og B.t.-midler i øko.

Læs om behandlingsmulighederne i GrønsagsNyt nr. 9 og husk på rådene fra sidste GrønsagsNyt Ekstra:

- pyrethroider kan ikke anbefales til bekæmpelse af kålmøl pga. utilstrækkelig effekt.
- bekæmpelse skal sættes ind mod de små larver. Effekten på større larver er betydeligt dårligere og flyvende kålmøl skal slet ikke bekæmpes.
- tidlig indsats og bekæmpelse i åbne kulturer kan med fordel gøres med B.t.-midlerne [Turex WP/WG](#) eller [Dipel DF](#). Også Steward 30 WG giver en god effekt. Ingen af disse tre produkter er systemiske og skal derfor have præcis, hvor larverne er.
- i kulturens senere udviklingsstadier er Movento SC 100 et bedre alternativ, der dog først giver synlig effekt i løbet af et par uger.

Kålbladlus og trips

Der er grund til at være på vagt over for disse skadedyr i forbindelse med stille og lune dage med tordenluft.

Opformeringen af kålbladlus kan gå meget hurtigt i varmen, så det er vigtigt at vurdere, om der dannes kolonier i marken, der kræver behandling. Ofte er naturlige fjender som mariehøns og svirrefluelarver i stand til at bekæmpe lettere angreb af kålbladlus uden ”hjælp” fra kemien.

Med hensyn til bekæmpelse af kålbladlus og trips henvises også til GrønsagsNyt nr. 9.

Kålsommerfugle

Der ses nu optakt til en større flyvning af de hvide kålsommerfugle. Om det både er den lille og store kålsommerfugl vides ikke, men der er set æg og larver af begge arter. Bekæmpelsen er som med kålmøllene rettet mod de små larver; dvs. Steward i konventionelle kål og B.t. midler i økologisk.

Den lille Kålflue

Der har været angreb i visse kålkulturer, bl.a. oppe i selve planterne, hvilket er hyppigere i 2. og 3. generations angreb, da fluerne har svært ved at komme ned til jorden og lægge æg. Der er ingen mulighed for at bekæmpe disse angreb oppe i planterne, da behandlingen af småplanter med spinosad ikke har nogen effekt højere oppe i planten. Det er kun dækning i hele flyveperioden, der kan holde æglægningen væk fra planterne.

[Ifølge temperatursum-modellen for kålfluen](#) er æglægningen fra 2. generations fluer nu overstået.

Blinde planter

I 2018 var der i en periode sidst på sæsonen en del blinde planter i diverse kål. Også i år er der set blinde planter, men ind til videre kun i mindre grad (1-10 % angrebne planter). Vær opmærksom på at få tjekket småplanterne ved modtagelsen, så der evt. kan reklameres over for planteproducenten. De fleste blinde planter skyldes stik af Håret Engtæge (*Lygus rugulipennis*) i de helt spæde hjertesud på småplanterne. Tiltrækkerne har fuldt fokus på at undgå blinde planter ved at holde bladtægerne væk fra produktionen, men det er en stor udfordring. Man kan selv tage sine forholdsregler ved ikke at lade planterne stå udækkede hen (dæk med insektnet, hvis muligt) ved udsætning og i marken før udplantning.

Bladsvampe i kål

Det er nu, der skal gang i forebyggelsen af bladsvampe som alternaria og gråskimmel i kål, der skal stå længe og evt. lagres. Ud over de 3 midler med strobiluriner (Amistar (gl etiket), [Signum WG](#) og [Ortiva Top](#)) er Switch 62,5 WG også godkendt med en [mindre anvendelse](#) i alle typer kål mod gråskimmel og storknoldet knoldbægersvamp. Det kan bruges som resistensbryder ind mellem behandlinger med strobilurinerne. Gråskimmel, der trives godt i sårene efter angreb af larver og bladlus, er en ofte tabsgivende sygdom i lagerkål.

Knold- og bladselleri

Septoria

Der ses endnu ikke alvorlige angreb af septoria. Når septoria opdages i marken, vær da klar med kemisk behandling i de konventionelle, og i de økologiske er det bare med at få de syge planter ud af marken med det samme, inden de smitter store arealer. Planterne skal i en lukket sæk, så de ikke spreder smitte når de flyttes ud af marken.

[Ortiva Top](#) er godkendt mod bladpletsyge i knoldselleri med 1 behandling med 1 l per ha og 14 dages sprøjtefrist.

Amistar med den gamle etikette, er tilladt til brug mod selleribladplet i knold- og bladselleri 1 l per ha, med max to behandlinger med 12-14 dages interval. Der kom ny etikette februar 2018, så vær obs på, at det er den gamle du har stående, for at det er lovligt at bruge.

Bladlus

Der ses sporadisk bladlus, men nyttedyrene tager de fleste, så ingen grund til panik.

Selleriminerfluen

Der har været en meget kraftig flyvning tidligere på sæsonen, så hvis der ikke har været dækket med insektnet, er der stor risiko for at der kommer minerende larver inden længe. Larver af selleriminerfluen må i bladselleri bekæmpes med [Conserve](#) som har fået en dispensation, som gælder frem til 1. oktober. Anvendes med maksimalt 2 behandlinger, maksimalt 0,8 liter per hektar per behandling. Sprøjtefrist før høst er 3 dage. Conserve må anvendes i økologisk produktion.

Tipburn

Ovenpå de varme dage ses der desværre tipburn i nogle bladselleri, Ved høst er det vigtigt at tage mange stikprøver, så man ikke får høstet og solgt tipburn-ramte.

Løg

Løgskimmel

Det kræver en overodentlig stor indsats for at bekæmpe løgskimmel i år. Det ser dog ud til at gentagne behandlinger med Acobat har kunnet holde det nede. Men der bliver brugt dobbelt så meget svampemiddel i år, set i forhold til sidste år. Det er stadig aktuelt at sprøjte mod skimmel i de almindelige såløg.

Sprøjninger mod skimmel virker. Sprøjtjen nåede ikke helt ud i sætteløgene.

Vanding

Ud fra ovennævnte skal der passes på ikke at komme bagefter med vanding i denne uge. Selvom der er kommet 30-40 mm i sidste uge, bliver der hurtigt tørt igen og der er steder, hvor der ikke er faldet så meget regn.

Såløgene bruger nu 25-30 mm om ugen, og de skal så vidt muligt vandes optimalt ind til 2-3 uger før høst. Det vil lige nu sige 2 gange om ugen med 15 mm. Der skal stoppes tidligst i de røde løg og i løg, hvor der er fusarium.

Spirehæmning i konventionelle løg

Det anbefalede sprøjtetidspunkt med [Antergon MH](#) er, når 10 % af løgene er væltet (helt knækket ved rodhalsen og ikke løg der bare er væltet af blæst). Det anbefales at behandle alle løg, der skal lagres længere end til januar 2019. Løgene går ikke af groning, selv om de bliver sprøjtet med det spirehæmmende middel.

På billedet til højre ses et rigtigt væltet løg. Det er blødt og er knækket lige over løghalsen.

Løgmarkerne er meget uens i år, så det må blive et kompromis med sprøjtetidspunktet. Rigtigt mange steder skal behandlingen udføres på forskellige tidspunkter. Det kan endda være nødvendigt at dele marker op. Det er bedre at behandle lidt tidligere end for sent. Der skal dog ikke tages efter små områder i marken, der er omsået eller ikke er vandet optimalt.

Marker, som ikke er udviklet normalt pga. omsåning eller sandflugt, skal ikke behandles og ikke bruges til langtidslagring.

En meget tidlig behandling kan give bløde og gummiagtige (spongy) løg på lageret. Hollandske forsøg har vist, at hvis der behandles 4 dage før 10 % er væltet, er der lidt større risiko og hvis der behandles 16 dage før, er der op til 60 % bløde, med stor sortsvariation.

Doseringen er 3-4 kg Antergon MH per ha. Den højeste dosering på 4 kg skal bruges, hvis løgene er uens nedvisnet, eller til de løg, som skal gemmes længst. Der skal altid bruges spredekælbemiddel og det skal være tørvejr i 10-12 timer efter behandlingen.

Når løgmarkerne er så uens som i år, kunne man tro, at det vil være en fordel at dele doseringen i 2. Det er det ikke, hele doseringen skal gives på en gang. Der er nogle som giver halv dosering og så kører modsat retning, men så skal det gøres inden for få timer.

Antergon kan blandes med svampemidlerne, hvis det passer ind i planen. Der må ikke tages mikronæringsstoffer eller urea med. Antergon må ikke anvendes senere end 2 uger før høst. Må ikke anvendes nærmere end 2 meter fra vandmiljøet og sprøjteføreren må kun behandle 10 ha per dag. Til Antergon sprøjtningerne bruges 300 l vand per ha.

Gråskimmel i konventionelle løg

Det er vigtigt, at der udføres to sprøjtninger i løg der skal lagres med 1,0 [Signum WG](#) per ha (sprøjtefrist: 7 dage). Den første sprøjtning kan kombineres med Antergonbehandlingen og den sidste skal sprøjtes så sent som muligt, hvor der stadig er grønne blade og transport ned i løget.

Sammen med Antergon og Signum WG kan det stadig være aktuelt at tage 2,0 l Cabrio Duo med per ha mod løgskimmel, hvis det er mere end 8 dage siden, at der sidst har været behandlet mod løgskimmel.

Gulerødder

Gulerodsfluer

Gulerodsfluerne er godt i gang med at lægge æg i gulerødder, pastinak, persillerod, persille og selleri.

Sprøjtetidspunkt mod gulerodsfluer bør baseres på brug af gule limplader. Der kan være store forskelle mellem mark alt efter om gulerodsfluerne overvintrer i marker med eller uden halmdækning og om der er sket opformering i tidlige gulerødder tilbage i maj måned. Der må maksimalt sprøjtes to gange med 0,4 l Karate per ha. De voksne gulerodsfluer opholder sig det meste af tiden i læhegn og kommer kun ind i gulerodsmarken på en stille, varm og solrig dag typisk sidst på eftermiddagen i lunt og vindstille vejr. Erfaringer fra UK viser, at der bør sprøjtes cirka ved 10 % æglægning og igen ved 50 % æglægning. Med de gule limplader kan man orienteres sig om hvornår æglægningen starter og få et indtryk af, hvornår det topper.

Svampesygdomme

Svampesygdomme som bladplet og knoldbægersvamp er begyndt at vise sig i gulerodsmarkerne. Bladgødskning med mikronæringsstoffer kan være med til at forebygge angreb af svampesygdomme i rodfrugter. Forsøg har ligeledes vist at kvælstofgødskning også påvirker svampeudviklingen. Overgødskning med N øger risikoen for tæt top og udvikling af knoldbægersvamp, når toppen falder sammen og rådner ved jordoverfladen. Undergødskning øger risikoen for tidlig afmodning og bladplet. Behovet for svampesprøjtning skal derfor vurderes ud fra en samlet strategi med gødskning, bladgødskning, høsttidspunkt og behov for topløftning.

Svampemidler godkendt i rodfrugter

Produkt	Godkendt / minor use	Dosering	Sprøjtefrist
Amistar	gulerod, pastinak, persillerod	max. 1x0,8 l/ha	14 dag
Dithane NT	gulerod, pastinak	max. 4x2 kg/ha	30 dage
Ortiva Top	gulerod, pastinak, persillerod	max. 1x0,8 l/ha	14 dage
Signum WG	gulerod, pastinak, persillerod	max. 2x1 kg/ha	14 dage
Switch 62,5 WG	gulerod, pastinak, persillerod, rødbede	max. 2x0,8 kg/ha	7 dage
Amicarb 85 SP ¹⁾	gulerod, pastinak, persillerod, rødbede	max. 6x3 kg/ha	1 dag
Contans ¹⁾	gulerod	2-4 kg/ha	
Serenade ASO ¹⁾	gulerod	max. 6x4-8 l/ha	
Trianium-P ^{1), 2)}	gulerod	2,5-3,0 kg/ha	

¹⁾: anvendes i økologi.

²⁾: forebyggende behandling i forbindelse med planteetablering i foråret.

[Dithane NT](#) kan anvendes forebyggende mod bladplet eller som resistensbryder mellem de andre behandlinger.

[Amistar](#), [Ortiva Top](#) og [Signum WG](#) har god effekt mod bladplet.

Signum og Ortiva Top har effekt mod knoldbægersvamp.

Det er velkendt, at der med Signum kan være risiko for fund af rester af boscalid. Selv om fund af rester normalt ligger langt under det maksimalt tilladte, bør Signum fravælges til forebyggende sprøjtning og anvendelsen begrænses til særlige tilfælde.

Der må sammenlagt maksimalt sprøjte to gange med strobilurin-produkter (Amistar, Ortiva, Signum). Læs altid etikette før brug.

Pastinak og persillerod

Varme og fugt giver gode betingelser for udvikling af svampesygdomme i persillerod. Det drejer sig primært om meldug og bladplet. Persillerod har brug for en lang vækstsæson for at nå udbyttepotentialet på 30-35 tons per ha. Pastinak kan udvikle sorte rådpletter på rødderne, ofte på skuldrene, omkring bladfæstet eller omkring rodøjne. Symptomerne kaldes canker i UK. Man kender ikke den præcise årsag til canker i pastinak. Laboratorieundersøgelser i UK tyder på, at canker kan skyldes forskellige svampesygdomme som *itersonilia*, *mycocentrospora acerina* og *cylindrocarpon destructans*. Det kan heller ikke afvises, at det i nogle tilfælde er gulerodsfluer eller nematoder der kan være den primære årsag til udvikling af canker-råd. Også for at forebygge udvikling af canker i pastinak giver det god mening at kontrollere gulerodsfluer, bladplet og *itersonilia*. *Itersonilia* ses som små prikker på bladene, der på afstand giver bladene et kobberfarvet udseende.

Nematoder

Det er ved at være tid til at planlægge næste års produktion af grønsager. Derfor skal man allerede nu forholde sig til risikoen for nematoder i rodfrugterne, når der vælges nye marker. Igen i år har vi set flere marker med alvorlige angreb af nematoder i gulerødder, pastinak og persillerod.

Rodgallenematoder

Rodgallenematoder (*Meloidogyne hapla*): ses primært som et problem på let sandjord. Angreb opstår ofte i kombination med at planterne udsættes for stress i etableringsfasen. Derfor ses angreb også typisk i pletter i marken – altså de steder hvor jorden er lettest og hvor stress i form af sandflugt, ukrudt, lavt reaktionstal, ukrudtssprøjtning, Mn-mangel etc. giver rodgallenematoderne lejlighed til at angribe gulerødderne.

Rodgallenematoder har mange værtsplanter bl.a. kartofler, roer, lucerne, ærter, jordbær og kløver samt en lang række ukrudtsarter. Korn, græs og andre enkimbladede kulturer er derimod ikke værtsplanter for rodgallenematoder. Derfor ses problemerne med rodgallenematoder hyppigst i økologisk produceret gulerødder, fordi der ofte indgår bælgsplanter i sædskiftet og fordi kornafgrøderne ikke holdes kemisk rene for ukrudt.

Bekæmpelse:

- Korn med effektiv ukrudtsbekæmpelse i sædskiftet før gulerødder reducerer risikoen. Det er en betingelse, at der er helt rent for ukrudt.
- Hurtig ensartet fremspiring og etablering af gulerødder reducerer risikoen. Ofte ser vi at gulerødderne inden for de første 2-3 uger når at sætte en lang primær rod inden nematoderne hopper på siderødderne.
- Fangafgrøder året inden produktion af gulerødder har i forsøg vist god effekt. Metoden går ud på at så kløvergræs-fangafgrøde om efteråret. Fangafgrøden fræses ned året efter først i juni. Det er vigtigt at fræse fangafgrøden ned inden nematoderne fuldfører deres livscyklus. Herefter ligger jorden sortbrak i 4-8 uger. Der etableres en efterafgrøde (sorthavre som ikke er værtsplante) for at mindske risikoen for tab af kvælstof i løbet af efteråret og vinteren. Foråret efter sås gulerødder. Metoden koster et helt dyrkningsår og metoden er ikke 100% effektiv. Hvis jordens indhold af nematoder er ekstremt højt, vil selv god effekt af fangafgrøden stadig ikke bringe antallet ned under skadestærsklen.
- Der findes pt. ingen nematode-resistente gulerodssorter.

Vi har tidligere troet at rodgallenematoderne (*M. Hapla*) ikke har noget hvilestadium. Vores forsøg tyder på at de fritlevende nematodelarver kan overleve et helt år uden værtsplanter. Fangafgrøden er effektiv, fordi værtsplanter stimulerer nematoderne til at blive aktive.

Cystenematoder

Cystenematoder (*Heterodera carotae*): i de områder af landet hvor der på dyndjorden er dyrket gulerødder gennem mange år, kan gulerodscystenematoder blive et stort problem. Der findes umiddelbart ingen metoder til direkte bekæmpelse. Transport af jord på redskaber er årsag til at cysterne spredes. Hyppig dyrkning af gulerødder øger risikoen for opformering. Der findes ingen resistente sorter. Cysterne, som kan ligge i jorden gennem mange år, tømmes gradvist for små nye nematoder. Sædskifte med 6 gulerodsfrie år vil i de fleste tilfælde sikre, at der ikke sker opformering. Men der skal endnu flere gulerodsfrie år til for at opnå en sanering af populationen.

Jordprøver

Det er en god ide at udtage jordprøver i efteråret for at orientere sig om den potentielle risiko. Da nematoderne ofte forekommer i pletter, kræves der mange stik per jordprøve og at marken indeles i mindre områder per jordprøve. For rodgallenematoder gælder desuden, at jordprøverne primært udtages i stub eller sort jord efter høst i efteråret. Hvis der er planter på marken, vil nematoder søge derhen og ikke være at finde i jordprøven. De er også vanskelig at finde i jordprøverne om vinteren og foråret. Det er derfor nu i løbet af efteråret, at man skal udtage jordprøver. Jordprøverne afleveres straks på laboratoriet eller sendes i køletaske. Der findes flere laboratorier i Holland og et

enkelt i Sverige som kan lave nematodeanalyser. Kontakt HortiAdvice (Lene Christensen) og få hjælp til udtagning af prøver og forsendelse.

Rapport om plantepatogene nematoder - *Meloidogyne hapla* og *Pratylenchus penetrans*

Der er i forbindelse med et erhvervsprojekt lavet af Asbjørn M. Madsen blevet udarbejdet en meget spændende rapport omkring ovennævnte nematoder. I rapporten bliver følgende undersøgt:

- Variationer af de nævnte nematoders forekomst i løbet af sæsonen
- Nematodernes overlevelsestrategier
- Skadestærskler for nematoder i jordprøverne
- Geografisk forekomst i Danmark
- Sammenhænge mellem forekomst og jordbundsforhold eller lign.

Ud over ovennævnte indeholder rapporten også en generel redegørelse for de to udvalgte nematoders biologi og livscyklus.

Læs rapporten [her](#).

Rødbeder

På denne årstid har rødbeder normalt så meget bladmasse at de tåler en del bladtab uden at det påvirker høsttid og udbytte væsentlig. Vand og varme giver dog gode betingelser for bladplet. Vi ser en del ramularia bladplet i rødbederne for tiden. Man skal derfor holde øje med, at bladplet ikke kommer ud af kontrol inden rødbederne blive høstklar.

Bladplet ses nu i rødbederne. Det gælder både cercospora, ramularia, alternaria og phoma. Her på billedet er det cercospora i en grad, hvor der bør sprøjtes.

Suktermajs

Bladlus

Bladlus kan være et alvorligt problem i majs. De bør bekæmpes før de optræder i stort antal tal i kolberne.

Følgende midler er godkendt mod bladlus i sukkermajs:

Plenum og Cyperb er kontaktmidler, mens Pirimor har en kombineret kontakt, damp og systemisk virkning. Sidder lusene godt skjult i kolberne er Pirimor det bedste bud. Vær tidligt ude med forebyggelse!

Plenum 50 WG er godkendt med en [mindre anvendelse mod bladlus i sukkermajs](#) med 1 behandling med 0,15 kg per ha og 14 dages behandlingsfrist

[Cyperb 100 W](#) er godkendt med 1 behandling med 0,25 l per ha og 14 dages behandlingsfrist

Pirimor G, LFS Pirimicarb er godkendt med en [mindre anvendelse mod bladlus i sukkermajs](#) med 1 behandling med 280 g per ha og 7 dages behandlingsfrist.

Asparges

Sygdomssprøjtninger for at holde løvet grønt

Fra 1. juli til bladfald skal aspargesplanten samle energi til næste års produktion. Derfor er det vigtigt at holde løvet friskt og produktivt så længe som muligt.

Gødning er forhåbentligt givet for længst.

Det er ikke sikkert du har problemer med sygdomme i din kultur, men har du oplevet at løvet gulner tidligt andre år, kan det være en god ide at forebygge sygdomme. Der er tre vigtige sygdomme, som kan forebygges. Stemphylium, aspargesrust og gråskimmel. Stemphylium og gråskimmel fremmes af fugtig varme. Et eksempel på en sprøjteplan kunne være

1. Sprøjtning 3-4 uger efter høstafslutning med fx 1 kg [Switch 62,5 WG](#) per ha (mindre anvendelse) Max 2 gange per sæson.
2. Under blomstring med 1 l [Ortiva Top](#) per ha. Max 1 gang per sæson.
3. Sprøjtning 2-3 uger efter blomstring med 1 kg Switch 62,5 WG per ha.

Det er ikke sikkert, at der er brug for alle sprøjtninger. Switch er især god mod stemphylium og gråskimmel, mens Ortiva Top er god mod Stemphyllium og rust.

Insekter

Også insekter kan angribe løvet. Det er især to slags aspargesbiller samt bladlus, som kan være et problem.

Kendetegnende for billerne er, at de er farverige med røde grundtoner. Tag kontakt ved mistanke. Send foto.

Et normalt tidspunkt at bekæmpe insekter i asparges på vil være starten af august. 0,3 l [Biscaya 240 OD](#) per ha. Max 1 gang pr sæson. Mindre anvendelse.

Græskar og squash

Sygdomme

Meldug (*Erysiphe cichoracearum*) er den værste skadegører, idet den angriber bladene og får væksten til at gå helt i stå. Meldug trives særligt, når en fugtig periode afløses af en varm og tør periode. Meldug trives godt på lune, indelukkede arealer samt ved dyrkning på plastdækkede bede. Planter, der er velforsynet med vand, angribes ikke så let af meldug. Meldug ses som en hvid, melet belægning på bladene, men enkelte sorter kan også angribes på frugterne.

Agurkeskimmel (*Pseudoperonospora cubensis*) ses til tider også i græskar og squash, men ikke i så udpræget grad som i agurker og asier. Symptomerne er små, lysnede felter, der senere bliver brune, omgivet af en lys ring. I værste fald bliver bladene helt brune og tørrer ind.

[Aliette WG 80](#) er godkendt over for agurkeskimmel med 4 kg per ha, max 2 behandlinger. Forebyggende behandling, så vidt muligt. Behandlingsfristen i squash og græskar er 3 dage før høst.

Arrangementer

- 8. august** Aspargeskursus, 2. del, markdag på Fyn.
- 28. august** [FOOD DAY 2019](#), Københavns Universitet (KU). Fremtidens bæredygtige og sunde fødevarer. Gratis adgang. [Tilmelding](#) senest d. 21. august.
- 28. – 29. august** Tur til [Landelijke Uiendag, Holland](#). Kontakt: Peder Krogsgaard, pk@hortiadvise.dk / 40 37 46 51
- 31. august – 1. september** [Økologisk Høstmarked](#)
- 6.-8. september** [Food Festival Aarhus](#)
- 15. september** [Åbent Landbrug](#)
- 17. – 22. september** [Ditmarscher Kohltage](#)
- 24. – 27. september** Open Days / [Seed Meets Technology](#) i Holland
- 27. september** Inspirationsdag for grønsagsavlere i København. Frugtformidlingen / GAU

Resterende ferie

	Ferieuger
Emma Skov	32 og 33
Karina Frandsen	32
Lars Møller	33
Ole Scharff	32 og 33
Peder Krogsgård	32 og 33

REDAKTØRER

Ole Scharff
Tlf: 87 40 66 34 /
Mobil: 40 73 19 58
ohs@hortiadvise.dk

Lars Møller
Tlf: 40 84 30 11
lrm@hortiadvise.dk

Karina Frandsen
Tlf: 87 40 66 12 /
Mobil: 21 64 80 85
kfr@hortiadvise.dk

Emma Christiani Skov
Tlf: 87 40 66 01 /
Mobil: 30 66 61 78
esko@hortiadvise.dk

Dan H. Christensen
Tlf: 87 40 66 07 /
Mobil: 21 65 50 51
dach@hortiadvise.dk

Pernille Kynde
Mobil: 3051 6214
pbk@hortiadvise.dk

Richard de Visser
Tlf: 87 40 66 10 /
Mobil: 30 53 87 16
rdv@hortiadvise.dk

Peder Krogsgård
Tlf: 40 37 46 51
pk@hortiadvise.dk

Paw Helms
Tlf: 87 40 66 03 /
Mobil: 20 25 64 94
pahe@hortiadvise.dk

HortiAdvice tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. HortiAdvice har copyright på billederne